
Deficitul balanței comerciale crește în mod îngrijorător

Assoc. prof. Mădălina-Gabriela ANGHEL PhD (*madalinagabriela_angel@yahoo.com*)
Artifex University of Bucharest

Lecturer Ștefan Virgil IACOB PhD (*stefaniacob79@yahoo.com*)
Artifex University of Bucharest

Cristian Marius RĂDUȚ PhD Student (*radutmc@gmail.com*)
Bucharest University of Economic Studies

Abstract

Rezultatele economice ale unei țări depind de modul în care societățile comerciale interne desfășoară o activitate la parametri de eficiență ridicată. În asigurarea proporțiilor și corelațiilor micro și macroeconomice în cadrul unei țări este imposibil de utilizat procesul autarhic. Nici o țară nu poate produce tot ceea ce este necesar. De aceea, surplusul realizat în condițiile de tehnicitate și calitate corespunzătoare într-un stat pot fi exportate asigurând pe această cale posibilitatea de creștere a proceselor economice. Totodată, în lipsa unor tehnologii adecvate este profitabil să se importe din alte state decât să se încerce producerea unor bunuri, care nu poate să fie întotdeauna la nivelul calitativ adecvat.

În acest articol obiectivul nostru este să arătăm că în procesul schimburilor comerciale internaționale trebuie să se aibă în vedere că atât exporturile, cât și importurile au un efect deosebit asupra creșterii economice. Vom utiliza în acest articol termenul de export net, care este diferența dintre export și import și care, în fiecare caz în parte analizat, se poate concretiza în deficit sau excedent. Țările care importă mai mult decât exportă înregistrează un deficit care determină reducerea rezultatului în termenul considerat pentru produsul intern brut real, datorită unor plăți făcute în exterior. Pe cale de consecință, țările care înregistrează excedent din activitatea schimburilor comerciale internaționale au un avantaj care asigură creșterea suplimentară a rezultatelor economice.

În cazul economiei României, autorii doresc să evidențieze că înregistrând an de an deficite, acestea contribuie în mod îngrijorător la diminuarea rezultatelor economice realizate într-un interval de timp.

Pentru a pune în evidență aceste aspecte, din punct de vedere metodologic am utilizat indicatorii pe care îi pun la dispoziție Institutul Național de Statistică, Eurostat și Uniunea Europeană, existând posibilitatea de a face o analiză pertinentă, care să evidențieze modalitatea în care cele două

componente ale schimburilor comerciale internaționale (importul și exportul) evoluează și efectele pe care acestea le au. Desigur, analiza deductibilă și prin utilizarea unor modele statistice ajută la realizarea acestei interpretări a efectelor deficitelor balanței comerciale ridicate.

Cuvinte cheie: deficit, excedent, schimburi comerciale, PIB, variabile.

Clasificarea JEL: C10, H10

Introducere

În acest articol am pornit de la faptul că această creștere economică a unei țări se bazează pe producția internă dar aceasta, în condițiile în care nu se mai poate dezvolta o țară pe bază autarhică, recurge la importuri și exporturi.

Am analizat, rând pe rând, modificarea exporturilor și a importurilor în primele șase luni ale anului 2022, din care rezultă creșterea atât a exporturilor, cât și a importurilor dar, mai ales, rezultatul final concretizat în deficitul balanței de plăți comerciale.

Am efectuat o analiză comparativă cu luna trecută rezultând că într-o singură lună deficitul comercial a fost de 2,689 miliarde de euro. Pe o perioadă mai lungă de timp acesta se multiplică și ajunge la o cifră greu de gândit, care determină creșterea deficitului acestei balanțe. Astfel, în primele șase luni ale anului 2022, acesta a fost de 15,437 miliarde de euro adică cu 4,74 miliarde de euro mai mare decât cel înregistrat în perioada ianuarie – iunie a anului 2021.

Prin reprezentări grafice și tabelare am scos în evidență deficiența care există în cadrul schimburilor comerciale internaționale ale României, care, pe sectoare și pe categorii de bunuri și servicii înregistrează deficite, acel indicator statistic care se numește *acoperirea importurilor prin exporturi* fiind practic inexistent.

Totodată, am făcut o analiză și în legătură cu importurile și exporturile realizate intra și extra-comunitar în perioada ianuarie 2020 – iunie 2022. De aici, prin reprezentări grafice, rezultă modul în care au evoluat aceste două activități comerciale.

Am menționat faptul că această creștere este una alarmantă și îngrijorătoare deoarece perspectiva îmbunătățirii dezvoltării tehnologice pe baza noilor cuceriri, a re-tehnologizării industriei presupune eforturi suplimentare care, pe lângă lipsa unor resurse financiare deosebite, se lovește și de faptul că balanța comercială înregistrează tot mai mult deficite, fiind necesar ca din ceea ce se realizează în țară o parte să fie utilizată pentru realizarea de importuri deosebite.

Am prezentat în articol datele, am prelucrat o parte dintre aceste date pe care le-am utilizat în exprimarea concluziilor respective, în sensul de a asigura pe această cale o perspectivă de a regândi posibilitățile de creștere a exporturilor, a producției pentru export.

Indicatorul *producție industrială pentru export* a scăzut și datorită crizelor pe care le traversăm în această perioadă, existând puține comenzi externe care să însemne, în final, exporturi de producție de calitate și, pe această cale, să se asigure echilibrarea importurilor cu exporturile.

Literature review

Activitatea de comerț internațional este una deosebit de importantă pentru orice națiune și pe cale de consecință un număr însemnat de cercetători și-au îndreptat atenția către acest domeniu. Astfel, Amiti, Itskhoki și Konings (2014) au abordat aspecte privind participarea la activitatea de comerț exterior. Anghel M.G., Iacob S.V., Haseganu D.A. (2020) și Anghelache C., Anghel M.G. (2017) au studiat și diseminat o serie de studii cu privire la evoluția schimburilor internaționale de bunuri, analiza comerțului internațional sau comerțul internațional factor al creșterii economice, analizele fiind însoțite de utilizarea unor modele statistico-econometrice, pe baza cărora s-au efectuat estimări și prognoze. Bardsen, Nymagen și Jansen (2005) au prezentat aspecte ale modelării macroeconomice. Bernard A.B., Jensen J.B., Redding S.J., Schott P.K. (2012) s-au ocupat de analiza rolului marilor corporații internaționale în comerțul internațional de bunuri. Elgstrom O. (2007) acordă atenție activității de comerț internațional sub aspectul conținutului și tehnicii negocierilor, iar Fajgelbaum P., Grossman G., Helpman E. (2011) fac un studiu cu privire la venituri, calitatea producției și comerțul internațional, în care sunt abordate elemente referitoare la comerțul exterior în prezent. Harrison, McLaren și McMillan (2011) au studiat inegalitățile din activitatea de comerț. Hill C., Smith M. (2011) au publicat o amplă lucrare referitoare la relațiile comerciale internaționale și relațiile cu Uniunea Europeană, iar Hummels D. (2007) a publicat o lucrare care tratează costul transportului în comerțul internațional în era globalizării.

Metodologie, date, rezultate și discuții

Pentru importuri, datele se exprimă în prețuri CIF (Cost, Insurance, Freight/Cost, Asigurare, Navlu), iar exporturile sunt exprimate în prețuri FOB (Free on Board). Prețul CIF, cuprinde toate elementele prețului FOB, costurile generate de asigurare, al transportului internațional și reprezintă prețul la frontiera importatorului. Prețul FOB, include toate cheltuielile până la punctul de îmbarcare, respectiv toate taxele pentru încărcarea produselor la bord, altfel spus, este prețul la frontiera exportatorului.

Pentru conversia din lei în euro, datele valorice utilizează cursul de schimb lei/euro din penultima miercuri a lunii, pentru sistemul Extrastat, respectiv cursul mediu de schimb lunar lei/euro pentru sistemul Intrastat.

Statisticile referitoare la comerțul internațional de bunuri se determina prin însumarea datelor sistemului Intrastat (comerțul României cu statele membre ale Uniunii Europene), respectiv a datelor din sistemul Extrastat (comerțul României cu alte state, care nu fac parte din Uniunea Europeană).

Expedierile din România intra-UE includ bunurile care sunt destinate altor state, care au fost sau urmează să fie prelucrate sub control vamal, respectiv toate bunurile de liberă circulație ce părăsesc teritoriul.

Introducerile în România intra-UE, reprezintă bunurile care intră pe teritoriul statistic al României, prelucrate vamal în alt stat membru UE și cele care sunt plasate sub procedură vamală de prelucrare activă. De asemenea, ca și în cazul expedierilor, introducerile, includ bunurile de liberă circulație, diferența fiind că intră pe teritoriul statistic al României, nu îl părăsesc, ca în cazul expedierilor.

Comerțul extra-UE cuprinde importul direct de bunuri destinate consumului, exporturile de bunuri de origine națională, importate și declarate pentru consum intern, respectiv bunurile importate scoase din zonele de libere pentru a fi supuse consumului.

În statisticile de comerț internațional sunt cuprinse importurile temporare de bunuri străine pentru prelucrare în România, importurile de produse compensatoare (prelucrate în afara țării), respectiv importurile în sistem de deasing financiar. De asemenea, intră și exporturile de bunuri compensatoare, exporturile temporare, de leasing financiar și quasi-exporturile, pentru care sunt întocmite declarații vamale de export aferente tranzacțiilor internaționale realizate de nerezidenți.

Nu sunt cuprinse bunurile achiziționate de organizațiile internaționale pentru utilizare în România, bunurile destinate reparațiilor, respectiv piesele de schimb, bunurile în tranzit, temporar scoase sau admise din sau în țară, cu excepția celor care suferă prelucrare.

Datele sunt obținute de către Institutul Național de Statistică și de către Agenția Națională de Administrare Fiscală pe baza declarațiilor statistice, respectiv vamale, prelucrate de fiecare instituție în parte, iar pentru comerțul internațional de bunuri cu energie electrică și gaze mai sunt colectate formulare statistice de la societățile importatoare și exportatoare și de la operatorii de rețea (SNTGN Transgaz SA și CN Transelectrica SA). Gradul de colectare pentru cercetarea statistică intrastat a fost de peste 95%, pentru restul de până la 5% s-au folosit estimări.

Referitor la Produsul Intern Brut, m-am bazat pe estimările *semnal* pentru a oferi cea mai rapidă perspectivă asupra dinamicii economiei. Aceste

estimări au următoarele caracteristici: sunt publicate la cel mult 45 de zile după încheierea trimestrului de referință, respectă standardele metodologice ale Sistemului conturilor naționale (SEC) 2010, dar au la bază un set incomplet de informații comparativ cu conturile naționale trimestriale, din acest motiv fac obiectul revizuirilor trimestriale.

Diferențele dintre estimările *semnal* și estimările provizorii ale PIB tranzactionează aspectele referitoare la disponibilitate cu cele de acuratețe. Sfera de cuprindere este limitată în cazul primelor, iar metodele de estimare pot fi atât directe cât și indirecte.

Estimarea Produsului intern brut trimestrial (PIBT) prin metoda de producție, la prețul pieței, se determină în felul următor:

$$PIBT = VAB + IP - SP$$

unde: VAB = valoarea adăugată brută la preț de bază;
IP = impozit pe produs;
SP = subvenții pe produs.

Seria ajustată sezonier este utilizată în compararea trimestrului de referință cu trimestrul anterior, iar seria brută în compararea față de anul anterior. Conturile naționale trimestriale sunt ajustate în funcție de numărul de zile lucrătoare prezentând o sezonabilitate puternică. Au fost avut în vedere deciziile cu impact asupra economiei din România, generate de criza sanitară.

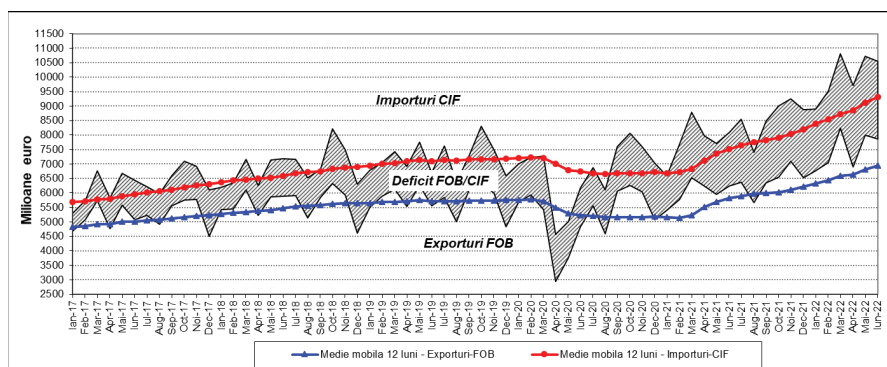
Cu privire la comerțul internațional, acesta prezintă în luna iunie 2022 o valoare a exporturilor FOB de 7.864,7 milioane de euro, insuficient pentru a acoperii importurile CIF, care au atins valoarea de 10.554 milioane euro, fiind înregistrat un deficit de circa 2.689,3 milioane euro.

Dacă comparăm luna similară a anului trecut cu luna iunie 2022, obținem creșteri atât la importuri cât și pe exporturi, cu 25,5%, respectiv 30,4%.

În prima jumătate a anului 2022, exporturile FOB au fost de aproximativ 44.782,1 milioane de euro, importurile CIF însumând aproximativ 6.0219,8 milioane de euro. Dacă comparăm aceste cifre cu prima jumătate a anului 2021, înregistrăm o creștere cu 23,9% a exporturilor și o creștere cu 28,5% a importurilor. Astfel, deficitul balanței comerciale (FOB/CIF) a crescut cu aproximativ 65% în primele luni ale anului 2022, comparativ cu perioada similară a anului 2021, ajungând la valoarea de 15.437,7 milioane euro.

Evoluția lunară a importurilor, exporturilor și soldul balanței comerciale (FOB/CIF)

Graficul nr. 1

Sursa: <https://insse.ro/>

Ceea ce reiese important din graficul 1, este trendul ascendent al importurilor și exporturilor, dar, mai important de atât este tendința de distanțare între cele două elemente, rezultând o tendință de creștere susținută a deficitului FOB/CIF.

În prima jumătate a anului 2022, au fost semnalate ponderi importante ale exporturilor și importurilor de mașini și echipamente de transport, creșteri cu 32,6% în rândul importurilor, respectiv creșteri cu 42,2% în rândul exporturilor. Îmbucurător este că și exporturile de produse manufacturate au crescut cu 31,1%, în timp ce importurile au crescut doar cu 29,4%.

Situația în cazul mașinilor și echipamentelor pentru transport înregistrează totuși o creștere a deficitului în primele șase luni ale anului 2022, comparativ cu perioada similară a anului 2021. În această grupă de produse, avem o creștere cu 4,9% cu statele din afara zonei Uniunii Europene, respectiv o creștere a deficitului cu 2,5% cu statele membre ale Uniunii Europene.

Se menține necesitatea de importare a alimentelor și animalelor vii, deși în primele șase luni ale anului 2022 au fost înregistrate creșteri semnificative ale exporturilor, comparativ cu prima jumătate a anului 2021, iar pe fondul conflictului din Ucraina și a crizei energetice ce afectează zona Uniunii Europene, se acutizează problemele pe grupa de produse combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate.

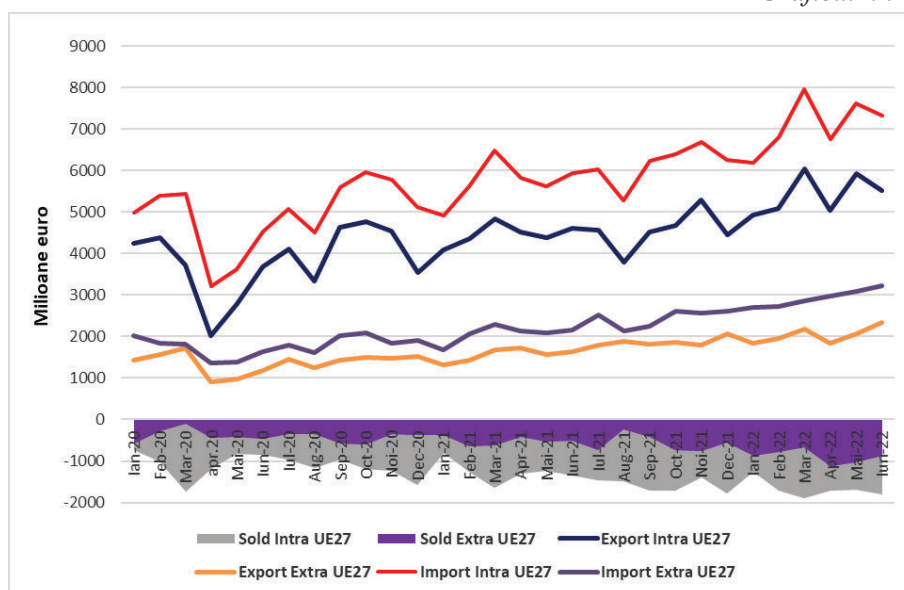
Valoarea schimburilor între România și state membre UE a însumat 72,7% din exporturi și 70,8% din importuri.

O altă grupă de produse care prezintă deficit puternic este cea a produselor chimice și produse derivate, cu o pondere de 5% în total exporturi

și o pondere de 15% în total importuri. S-a înregistrat o creștere a importurilor cu 13,9 puncte procentuale, comparativ cu exporturile, pe o primă analiza făcută asupra primelor 6 luni ale anilor 2021 și 2022.

Evoluția lunară a exporturilor și importurilor, respectiv soldurile balanțelor comerciale ale României cu Uniunea Europeană, respectiv cu restul statelor

Graficul nr. 2

Sursa: <https://insse.ro/>

Deși în ultimele 3 luni deficitul balanței comerciale Extra-UE27 a scăzut, este principalul factor care afectează soldul balanței comerciale FOB/CIF, atingând, începând cu luna august 2021 ponderi din ce în ce mai mari comparativ cu deficitul înregistrat cu statele membre ale Uniunii Europene.

Cu privire la Produsul Intern Brut, putem spune că acesta a crescut în trimestrul I 2022 cu 5,8% pe seria brută și cu același procent pe seria ajustată sezonier. A continuat creșterea în trimestrul II 2022, crescând cu 2,1% în termeni reali, față de trimestrul I 2022. Față de trimestrul II 2021, înregistrează o creștere cu 5,3% pe seria ajustată sezonier.

**Evoluția Produsului intern brut trimestrial în perioada 2020 - 2022,
calculată ca serie brută și serie ajustată sezonier**

Tabelul nr. 1

		Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim. IV	An
- în % față de perioada corespunzătoare din anul precedent -						
Serie brută	2020	102,6	90,2	94,6	98,5	96,3
	2021	99,9	115,4	106,9	102,4	105,9
	2022	106,4	105,3	-	-	-
Serie ajustată sezonier	2020	102,6	90,2	94,6	98,5	-
	2021	99,9	115,4	106,9	102,4	-
	2022	106,4	105,3	-	-	-
- în % față de trimestrul precedent -						
Serie ajustată sezonier	2020	99,6	89,4	104,8	105,5	-
	2021	101,1	103,3	97,1	101,0	-
	2022	105,1	102,1	-	-	-

Sursa: <https://insse.ro/>

Ca serie ajustată sezonier, avem înregistrată o creștere cu 2,1% în trimestru II 2022 față de trimestrul anterior, comparativ mai mic față de trimestrul I 2022, când s-a înregistrat o creștere cu 5,1% față de trimestrul IV 2021. Față de trimestrul II 2021, în trimestrul II 2022 s-a înregistrat o creștere cu 5,3%, de asemenea în trimestrul I 2022, se putea observa față de trimestrul I 2021, o creștere cu 6,4% mai mare.

În prima jumătate a anului 2022, Produsul intern brut s-a majorat cu 5,8%, o creștere mult mai mică față de ce s-a înregistrat în primele două trimestre ale anului 2021, când a fost înregistrată o creștere însemnată, cu 1-2 puncte procentuale mai mare.

Altfel spus ritmul de creștere al Produsului intern brut începe să se reducă, fiind afectat de situația geopolitică din zonă și de scăderea puterii de cumpărare a populației.

În continuare am urmărit să vad cum influențează importurile, exporturile și exportul net Produsul intern brut. În acest sens, am extras din baza de date a Institutului Național de Statistică 85 de observații asupra PIB trimestrial, importurilor și exporturilor, începând cu anul 2001.

Ecuatiile modelelor unifactoriale, scrise apoi sub formă matematică și sub formă de matrice au următoarea formă:

$$Y_i = f(Imp_i) + \varepsilon_i$$

$$Y_i = b_0 + b_1 \times Imp_i + \varepsilon_i \quad (1)$$

$$\begin{pmatrix} Y_1 \\ Y_2 \\ \vdots \\ Y_n \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & Imp_1 \\ 1 & Imp_2 \\ \vdots & \vdots \\ 1 & Imp_n \end{pmatrix} \times \begin{pmatrix} b_0 \\ b_1 \\ \vdots \\ b_n \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} \varepsilon_1 \\ \varepsilon_2 \\ \vdots \\ \varepsilon_n \end{pmatrix}$$

unde: Y_i = Produsul intern brut/ variabila dependentă;
 Imp_i = Importurile/ variabila independentă;
 ε_i = variabila aleatoare/ reziduu.

$$Y_i = f(Exp_i) + \varepsilon_i$$

$$Y_i = b_0 + b_1 \times Exp_i + \varepsilon_i \quad (2)$$

$$\begin{pmatrix} Y_1 \\ Y_2 \\ \vdots \\ Y_n \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & Exp_1 \\ 1 & Exp_2 \\ \vdots & \vdots \\ 1 & Exp_n \end{pmatrix} \times \begin{pmatrix} b_0 \\ b_1 \\ \vdots \\ b_n \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} \varepsilon_1 \\ \varepsilon_2 \\ \vdots \\ \varepsilon_n \end{pmatrix}$$

unde: Y_i = Produsul intern brut/ variabila dependentă;
 Exp_i = Exporturile/ variabila independentă;
 ε_i = variabila aleatoare/ reziduu.

$$Y_i = f(ExN_i) + \varepsilon_i$$

$$Y_i = b_0 + b_1 \times ExN_i + \varepsilon_i \quad (3)$$

$$\begin{pmatrix} Y_1 \\ Y_2 \\ \vdots \\ Y_n \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & ExN_1 \\ 1 & ExN_2 \\ \vdots & \vdots \\ 1 & ExN_n \end{pmatrix} \times \begin{pmatrix} b_0 \\ b_1 \\ \vdots \\ b_n \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} \varepsilon_1 \\ \varepsilon_2 \\ \vdots \\ \varepsilon_n \end{pmatrix}$$

unde: Y_i = Produsul intern brut/ variabila dependentă;
 ExN_i = Exportul net/ variabila independentă;
 ε_i = variabila aleatoare/ reziduu.

Rezultatele modelului nr. 1 obținute cu programul Eviews

Tabelul nr. 2

Dependent Variable: Y_i

Method: Least Squares

Sample: 2001Q1 2022Q1

Included observations: 85

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
b_0	19977.72	226.1440	88.34069	0.0000
Imp_i	0.452782	0.007142	63.40085	0.0000
R-squared	0.979769	Mean dependent var		32693.95
Adjusted R-squared	0.979526	S.D. dependent var		6731.025
S.E. of regression	963.1361	Akaike info criterion		16.60151
Sum squared resid	96993392	Schwarz criterion		16.65899
Log likelihood	-703.5644	Hannan-Quinn criter.		16.62463
F-statistic	4019.668	Durbin-Watson stat		0.503302
Prob(F-statistic)	0.000000			

Sursa: *Prelucrare program Eviews*

Ecuția de regresie a modelului nr. 1 are forma următoare:

$$Y_i = 19977.72 + 0.452782 \times Imp_i + \varepsilon_i$$

Valorile testelor R^2 , respectiv R^2 – ajustat ne arată faptul că modelul este unul reprezentativ în proporție de peste 97%, arată legătura directă pozitivă între importuri și Produsul intern brut trimestrial, în sensul că odată cu introducerea de noi bunuri în economia din România, cu ajutorul altui indicator macroeconomic (consumul) variabila dependentă crește. Valorile înregistrate de testul F-statistic și Prob (F-statistic) ne sugerează faptul că modelul econometric ce utilizează variabila dependentă Produs intern brut trimestrial și variabila factorială importuri este unul corect.

Rezultatele modelui nr. 2 obținute cu programul Eviews

Tabelul nr. 3

Dependent Variable: Y_i
Method: Least Squares
Sample: 2001Q1 2022Q1
Included observations: 85

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
b_0	19779.71	432.5987	45.72301	0.0000
Exp_i	0.795888	0.023847	33.37426	0.0000
R-squared	0.930651	Mean dependent var		32693.95
Adjusted R-squared	0.929815	S.D. dependent var		6731.025
S.E. of regression	1783.210	Akaike info criterion		17.83347
Sum squared resid	2.64E+08	Schwarz criterion		17.89094
Log likelihood	-755.9223	Hannan-Quinn criter.		17.85658
F-statistic	1113.841	Durbin-Watson stat		0.189882
Prob(F-statistic)	0.000000			

Sursa: *Prelucrare program Eviews*

Ecuția de regresie a modelului nr. 2 are forma următoare:

$$Y_i = 19779.71 + 0.795888 \times ExN_i + \varepsilon_i$$

Valorile testelor R^2 , respectiv R^2 – ajustat ne arată faptul că modelul este unul reprezentativ în proporție de peste 92%, arată legătura directă pozitivă între exporturi și Produsul intern brut trimestrial, în sensul că odată cu exportarea bunurilor produse în România sunt atrase tarifele practicate din țările importatoare, se evită amortizările și costurile de păstrare și mentenanță variabila dependentă crescând în consecință. Valorile înregistrate de testul F-statistic și Prob (F-statistic) ne sugerează faptul că modelul econometric ce utilizează variabila dependentă Produs intern brut trimestrial și variabila factorială exporturi este unul corect.

Rezultatele modelui nr. 3 obținute cu programul Eviews

Tabelul nr. 4

Dependent Variable: Y_i
Method: Least Squares
Sample: 2001Q1 2022Q1
Included observations: 85

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
b_0	21487.57	359.4870	59.77288	0.0000
ExN_i	-0.945008	0.026236	-36.01945	0.0000
R-squared	0.939873	Mean dependent var		32693.95
Adjusted R-squared	0.939148	S.D. dependent var		6731.025
S.E. of regression	1660.421	Akaike info criterion		17.69078
Sum squared resid	2.29E+08	Schwarz criterion		17.74825
Log likelihood	-749.8581	Hannan-Quinn criter.		17.71390
F-statistic	1297.401	Durbin-Watson stat		0.224248
Prob(F-statistic)	0.000000			

Sursa: Prelucrare program Eviews

Cea de-a treia ecuație de regresie a luat forma următoare:

$$Y_i = 21487.57 - 0.945008 \times ExN_i + \varepsilon_i$$

Valorile testelor R^2 , respectiv R^2 – ajustat ne arată faptul că modelul este unul reprezentativ în proporție de peste 93%, iar testul F-statistic și Prob (F-statistic) ne sugerează faptul că modelul econometric ce utilizează variabila dependentă Produs intern brut trimestrial și variabila factorială export net este unul corect. Valoarea parametrului b_1 ne arată faptul că între Produsul intern brut trimestrial și variabila factorială Export net, există o relație inversă, dată de valoarea negativă și ne arată faptul că valorile înregistrate ale exportului net au afectat în sensul scăderii variabilei dependente și ne confirmă influența negativă pe care o joacă deficitul balanței comerciale.

Concluzii

Acest articol, *Deficitul balanței comerciale crește în mod îngrijorător*, ridică o serie de aspecte deosebite. Se constată că în mărimi absolute, importurile cresc mai rapid decât exporturile. Este adevărat că piața liberă asigură fiecărui agent economic posibilitatea de a-și programa producția pentru a valorifica la intern, dar și pentru a răspunde prin comenzi externe la realizarea de exporturi.

În piața bunurilor de larg consum rezultă că, treptat, producătorii români și-au diminuat activitatea (producția de bunuri și servicii pentru consumul gospodăriilor), ceea ce a presupus creșterea importurilor, care au acest efect de reduce a rezultatelor concrete, prin creșterea deficitului balanței comerciale.

Este necesar ca activitatea de cercetare-dezvoltare să fie organizată în cadrul tuturor societăților comerciale, astfel încât să poată să-și îmbunătățească din punct de vedere calitativ și al prețurilor producția de bunuri și servicii care să aibă acces pe piața externă.

Calitatea României de stat membru al Uniunii Europene oferă o serie de avantaje dar, în același timp, înseamnă și unele dezavantaje care sunt destul de importante. Astfel, prin Directiva Uniunii Europene privind libera circulație a bunurilor și serviciilor, în interiorul celor 27 de state membre ale Uniunii Europene în prezent (în viitor pot fi și mai multe) schimbul de mărfuri se realizează ca simple livrări în care calitatea și prețul fiecărui produs sunt determinante în a putea pătrunde pe alte piețe ale Uniunii Europene.

Din păcate, se constată că producția unor bunuri și servicii românești nu îndeplinește aceste condiții astfel că acestea nu au acces pe piața Uniunii Europene. În felul acesta, prin impunerea unor taxe de import sau de export, țara noastră se vede nevoită să accepte condițiile de piață liberă a Uniunii Europene care nu face compromisuri și acceptă bunuri de calitate și la prețuri competitive.

Iată un element care trebuie avut în vedere de toți producătorii români și chiar de managementul macroeconomic care trebuie să subvenționeze sau să asigure condiții de îmbunătățire a calității cercetării și dezvoltării în scopul îmbunătățirii calității producției de bunuri și servicii românești care să meargă la export.

Criza economico-financiară și pandemică a impus unele restricții în activități în care România realiza exporturi pe bază de comenzi, cum erau cele în domeniul navelor de transport mărfuri și alte domenii care, prin simpla contractare a pieței a dus la scăderea producției în aceste domenii.

Bibliografie

1. Amiti, M., Itskhoki, O., Konings, J. (2014). Importers, Exporters, and Exchange Rate Disconnect. *American Economic Review*, 104 (7), 1942-1978
2. Anghel, M.G., Iacob, Ș.V., Hașegan, D.A. (2020). The analysis of the international trade of Romania. *Theoretical and Applied Economics*, XXVII (1), Spring, 183-200
3. Anghelache, C., Anghel, M.G. (2017). International Trade – factor of economic growth for European Union member States, XXIII International Scientific Conference of the PGV Network, The question of borders: a new representation of the European reality, Casablanca, 14-16 September 2017, 267-278

-
4. Bardsen, G., Nymagen, R., Jansen, E. (2005). *The Econometrics of Macroeconomic Modelling*, Oxford University Press
 5. Bernard, A.B., Jensen, J.B., Redding, S.J., Schott, P.K. (2012). The Empirics of Firm Heterogeneity and International Trade. *Annual Review of Economics*, 4 (1), 283-313
 6. Elgström, O. (2007). Outsiders' Perceptions of the European Union in International Trade Negotiations. *Journal of Common Market Studies*, 45 (4), 949-967
 7. Fajgelbaum, P., Grossman, G., Helpman, E. (2011). Income Distribution, Product Quality, and International Trade. *Journal of Political Economy*, 119 (4), 721-765
 8. Harrison, A., McLaren, J., McMillan, M. (2011). Recent Perspectives on Trade and Inequality. *Annual Review of Economics*, 3, 261-289
 9. Hill, C., Smith, M. (2011). *International relations and the European Union*, Second Edition, Oxford University Press
 10. Hummels, D. (2007). Transportation Costs and International Trade in the Second Era of Globalization. *Journal of Economic Perspectives*, 21 (3), Summer, 131-154

*** <https://insse.ro/cms/ro>